

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

la „Tel. Rom.” într-una cu suplimentul „Folia Pedagogică”:
Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Gravaminele noastre.

III.

Fiind-că va trebui să facem provocare la normativul ministerial, prin care împărțirea ajutorului de stat s'a luat total din mâna bisericeii, vom schița unele din dispozițiunile lui.

1. Archiepiscopul se îndatorază, ca în fie-care an în primele zile ale lui Ianuarie prin cerculariu să îndrume preoțimea, ca până la finea lunii lui Iulie să-și înainteze cererile la ministru.

2. „Dacă cumva pe baza petițiilor intrate suma disponibilă de 24.000 fl. nu s'ar pute împărți înțregă, sau din cauză, că nu s'au insinuat destui concurenți sau din alte cauze, suma ce ar rămânea atunci cu finea anului se va întrebuița prin ministerul de culte și instrucțiune publică, după-ce va fi ascultat și arhiepiscopul-metropolit, pentru alte trebuințe ale metropoliei.”

3. Cererile preoțimei trebuiau să se extindă la următoarele date: numele petentului, anul născerii și al sfîntirei, studiile, ce limbi vorbește, e căsătorit sau necăsătorit, numărul copiilor, modul cum sunt așezați, sau ce școle cercetază, venitele parohiale, avere privată, are preotul îmbrăcăminte cu-viincioasă, are manualele recerute, în fine trebuiau invocate alte speciale împrejurări particulare sau merite în favorul împărțirii cu ajutoriu.

4. Petițiunile intrate la ministeriu se trimit arhiepiscopului-metropolit cu provocarea, ca ascultând și consistoriul, să ia fie care petițiune la pertractare, să facă în colere un proiect de împărțire; în rubrica, observări: trebuia să se pronunțe motivat asupra meritelor suplicantului și asupra sumei, care să i-se dea.

Suplicele dimpreună cu proiectul formulat și subscris trebuiau promovate la ministru până în Octobrie, alăturându-se și o copie a protocolului de pertractare, însoțită de un raport.

Întrebarea e, care era sôrtea acestor fatigioase lucrări a autorității bisericesci?

Reproducem textual:

5. Ministrul nu este legat de propunerea așternută de metropolitul, nici cu privire la persoane, nici cu privire la sumele propuse, ci el le poate schimba după chibzuința sa. De cumva ministrul află cu cale, poate publica numele celor ajutamați și în foia oficială.

6. Ajutoriuul dat se solvesce direct celui ajutat, și încă prin percep-toratele regesci.

Atăta din normativul ministerial contra cărui biserica a fost necesită să recurgă la Corónă, după-ce ministrul de culte a rezolvit nefavorabil reprezentatiunile bisericeii.

Cu datul 4 Maiu 1885 ministrul de culte aduce la cunoștința autorității bisericeii, că Maiestatea Sa, lăsând neconsiderată adresa bisericeii, s'a îndurat a-l autorisa, ca împărțirea ajutoriului de stat să o facă pe baza Normativului din 1883, și încât autoritatea bisericească ar persista în vederile sale greșite, împărțirea să o facă și cu preterarea jurisdicțiunei arhidieceșane.

În fața acestei grave situațiuni autoritatea bisericească nu s'a aflat autorisată a purcede de capul seu, deși avé conclusele sinodali din anii precedenți, ci pronunțarea cuvântului final l'a dat în competența sinodului arhidieceșan.

Deore-ce sesiunea ordinară sinodală s'a fost terminat, s'a convocat sinod extraordinariu pe ziua de 4 Iunie.

Deputații sinodali s'au prezentat toți pe spesele proprii, s'au consultat 2 zile și rezultatul acelor consultări a fost următoriuul concludus luat cu unanimitatea voturilor:

„Având în vedere, că guvernul nu a avut și nu puté să aibă motive fundate de a altera dispozițiunile rezoluțiunei preinalte din 29 Maiu 1861;

având în vedere, că dispozițiuni, ca celea luate față cu biserica noastră, nu s'au luat față cu nici una din celelalte biserici autonome din patrie, de asemenea ajutate din partea statului;

având în vedere, că prin punerea în lucrare a acestor dispozițiuni se di-

struge în cler legătura canonică și se sgudue adânc disciplina bisericească;

având în vedere, că prin aplicarea acestor dispozițiuni, după experiențele de până acum, se deschide calea la multe abuzuri și abnormități, prin cari s'ar puté zădărnici părintesca intențiune exprimată de Maiestatea Sa preagrațiosul nostru monarch la acordarea acestui ajutoriu, ca din trênsul să se împărțescă numai preoți sêraci, luminați și zeloși în împlinirea chemării lor;

având în vedere, că aceste dispozițiuni iignesc adânc autonomia și libertatea, ce i s'a garantat bisericeii noastre prin legile țerei:

sinodul cu adâncă durere ia act, că după emisul ministerial din 4 Maiu a. c. Nr. 16013, a rămas neconsiderată reprezentatiunea așternută Maiestății Sale în obiectul acesta; rămâne pe lângă concludusul seu luat cu privire la acest ajutoriu sub Nr. 52 din anul 1884 și manținut sub Nr. 50 și 51 ai sesiunei ordinare din acest an, și declară de nou: că sub condițiunile cuprinse în normativul ministerial din 18 Ianuarie 1884, ajutoriuul de stat de 24.000 fl. nu-l poate primi, neputându-l considera ca pe unul dat bisericeii”;

De ani 11 statul dispune asupra ajutorului acordat pentru ajutorarea clerului nostru.

După una sută de ani s'a început din nou, mai fâțiș, persecutarea bisericeii noastre.

În acești 11 ani un pătrariu de milion s'a detras dela destinațiunea sa, și s'a dat pentru scopuri nebisericesci, căci meritele preoțimei pe teren bisericesc numai biserica le scie apreția.

La început ministrul a publicat prin monitoriu oficial numele preoților și sumele date ca ajutoriu. Acesta ca un control pentru publicul cel mare și controlă în două direcțiuni, pentru organele statului, ca să scie cine sunt preoții cei bineveduți la guvern, și pentru noi, ca să scie căți sunt aceia, cari nu consideră vocea bisericeii.

Dela un timp ore-care publicarea s'a sistat, și nime n'a mai știut despre sôrtea celui ajutoriu.

Nouă ni-a rămas un singur lucru și acesta nu este permis să-l perdem din vedere.

Sub signatura Maiestății Sale a monarchului s'a obligat ministrul de culte în normativul din 1883 că sumele nedistribuite fie din una, fie din altă cauză, după ce va lua votul metropolitului nostru, le va întrebuița pentru alte trebuințe ale metropoliei.

Credem, că cuvântul metropoliei e întrebuițat aici în sens impropriu, noi înțelegem trebuințele arhidieceșei.

Dară nu acesta voim noi să o accentuăm, ci faptul, că de ani 11 ministrul nici odată nu a ascultat pe metropolitul nostru asupra scopului pentru care a întrebuițat sumele nedistribuite, și noi suntem de credință, că nu toate sumele s'au distribuit ca ajuto-re preoțimei noastre.

Este un gravamen și acesta și după cât scim noi actele nici în această afacere nu sunt definitiv încheiate.

Va veni timpul de vom cere socotela asupra obligămintului luat sub iscălitura monarchului.

Revista externă.

Revoluțiunea în Creta continuă.

Tôte foile vorbesc despre o reprobare a puterilor Europene față de Grecia, care și-a trimis flotila într'u apărarea conaționalilor și coreligionarilor sei măcelăriți de turcii mohamedani, dar' pentru aceea nici una nu vorbește, că aceste puteri ar fi luat măsuri pentru împedecarea Greciei de a debarca pe insula Creta. Ceva semnificativ. Și apoi luând în considerare puterea armată foarte neînsemnată a Greciei, precum și stările ei financiare de tot desolate, nici nu e de creșut, că acesta numai cedând opiniei publice din țără să se fi angajat la un lucru peste puterile ei fără ajutor străin. Cei mai mulți cred, că ajutorul l'a primit ori dela Anglia, ori dela Rusia. Apoi aci mai vine în combinare și împregiurarea, că dinastia actuală a Greciei stă în legături foarte de aproape cu cele mai multe dintre puterile

FOIȚA.

„Convenirea socială”

a
junimei române din Sibiu.

— Dedicăție amicului Dr. N. V. —

Iubite Nicule!

Dă-mi voie, ca se intrerump eu îndelunga noastră tăcere, pe carea — cât mă privește pe mine — voi motiva-o cu altă ocaziune, și în aceste șire să-ți present un moment din viața societății române sibiene din ultimele zile. Sunt convins, că scrisoarea mea îți va servi, ca și cele anterioare, de o plăcută lectură, mai ales în atmosfera depărtată și străină, în carea ești silit a-ți petrece cele mai frumoșe zile ale tinereței.

Vorba e de „petrecerea cu dans”, arangiată din partea junimei române din loc la 10 Februarie a. c. sub titlu modest de „Convenirea socială”, la carea și tu ai fost învitat prin un bilet special.

Succesul convenirii a fost foarte mulțumitor. Marele interes, ce se observă cu zile

înainte față de numita serată era deja o garanție sigură, că sala festivă a „Casinei internaționale” din „Piața mare” va fi prea îngustă pentru numărul public participant.

Curentul m'a atins și pe mine, înspirându-mi fericitul gând de-a nu absenta și de-a nu perde o potrivită ocaziune de animată și veselă distracție.

Avem la început — ce-i drept — propusul de a nu sta mult și de-a observa un rol numai de privitor; dar multe propuse se topeșc „ca cêra de fața focului” și nu ajung a se realiza. Așa și propusul meu a dispărut, s'a topit de aspectul fermecător al tabloului, ce-l forma sala de dans, plină de o vie și sêrbătorască înfățișare. — Totul se prezentau ca o grădină în zilele de veră, a cărei frumșetă o ridicau mai ales

„... d'albele copile, u dragostei comori,
„Ce-să jumătate fete și jumătate flori.”

(Alexandri).

Și ntr'adevăr atăta frumșetă femească și totodată românească n'am vățut la un loc, ca și cu acest prilej.

Spre a-ți face și tu o idee despre acest tablou, permite-mi să te conduc pe un moment în această grădină, să-ți present câteva straturi din ea și se cuprind câte într'un bu-

chet cel puțin pe unele din admirabilele floricele vățute și adorate.

La mijlocul grădinei se află un strat rotund și mai îngrijit. Din centrul lui se înalță un respectabil Cires, cu un trunchiu gros și puternic și cu o frumoasă corónă, spre carea cresc mlădioșele rămurele ale unei Vițe de vie, încărcate de multe flori, promițtoare de fructe dulci și cu belșug. Cu dragoste cuprind aceste vițe trunchiul și ramurile Ciresului, căutând scutul lui de tortunele timpului.

Spre îmbrățișarea acestora privesc cu multă simpatie două floricele răsărite tot în acest strat mijlociu. Una-i un Crinișor curat și alb ca zăpada, simbol al unei nevinovății îngerești. În momentul, când am observat pentru primădată acest Crinișor sburau mai mulți fluturași spre densusul desmerdându-i mirositoare petale. Alta-i un Trandafir alb, a cărui grații încă nu sunt pe deplin desvălite. Acesta împregiurare îl face mai cu șic, mai cu „vino n'côce”.

Cine îl vede e atras de frumusețea lui; își vine să-l rumpi, și te-ai și întinde spre el, decât nu te-ai teme de ghimpul altcum nevinovați și frageți. Până și rândunele din vîzduh s'au simțit atrase de farmecul lui, căci în sbo-

rul lor repede ca gândul îi ating des frunțele pline de viață.

La un capăt al acestui strat era răsădit un alt trandafir, ce s'a desvoltat mândru și înalt, producând flori de colere roșietică.

În stratul vecin străluciau din negră și producătoare humă trei atrăgătoare garofe, una mai frumoasă ca și cealaltă. Una cu tulpină mai înaltă și subțirică; alta cu tulpină mai scurtă și mai cărnosă; ăr a treia mijlocie; tôte de colere albă. Nu știai, la care se te uiți mai mult, căci tôte aveau ceva individual, caracteristic și fermecător. Georgina plină și desvoltată, ce și înalță în apropiere trunchiul sumet și puternic, se uita pare că cu fală și mângâiere spre dragostosele ei nepoțele vecine.

La ore-care îndepărtare de aceste își atrăgeau atențiunea doi trandafiri roșii, ridicându-se din un lîmliu de „Pururea verde”. Erau ești ambii dintr'o tulpină; unul mai deschis, ăr altul mai boboc, ce de departe își suride grațios, făcându-te să nu-ți mai iei ochii de pe el, ci cu patimă să-ți i pasci pe grațiile ce le răspândește.

Nu mai puțin interesante erau la alt loc două flori de Siminic, cu particularități lor simpatice și plăcute.

europene, precum și trăgerea Turciei de a introduce reformele cerute de aceste puteri.

Mult contribuie la cutesanța Greciei și aceea, că principele George, conducătorul flotei grecesci la insula Creta, a mântuit cu expunerea propriei sale vieți, viața actualului țar rusesc la un atentat, ce s'a făcut în contra lui în Iaponia, unde ajunsese cu acesta făcând o călătorie în lumea mare.

Puterile se vede, că nu s'au înțeles încă pedepin asupra cestiunii, care din ele se va pute restabili ecuilibrul natural, dacă Creta va fi anexată la Grecia.

Apoi Grecia mai visază și după restaurarea vechiului imperiu bizantin.

Ori câte combinațiuni se fac, ceva pozitiv încă nu se poate afirma.

Puterile mereu vorbesc despre susținerea întregității imperiului turcesc.

Dar' până acum n'au vorbit tot despre această susținere, și totuși în deceniile din urmă atât de mult a fost ciungărit acest imperiu?

Mulți susțin și acum, că numai așa se va pute restabili ecuilibrul natural, dacă Creta va fi anexată la Grecia.

În tot cazul ar fi un mare pericol pentru statele vecine, dacă Constantinopolul ar căde în mâinile vre-unei singure puteri, ca deosebire în mâinile Rusiei, și nu s'ar da proprietarilor ei naturali, în cazul când turcii ar fi scoși din Europa.

Cu datul Halepa, 25 Ianuarie (6 Februarie) anul curent, Cretanii s'au declarat independenți față de Turcia și rîgă pe regele George al Greciei să ia insula sub suveranitatea Sa. Proclamația și o motivează cu crudițiile mohamedanilor și cu întârzierea intenționată a Turciei privitoare la introducerea reformelor promise și în favorul creștinilor (toți ortodoci.)

După o telegramă alui N. Fr. Pr. puterile se ocupă cu planul, ca insula să rămână sub suveranitatea Sultanului, dar' acesta se denumescă pe principele George de guvernator al insulei. Ordinea s'ar restabili prin trupe internaționale. Sultanul astfel fiind strimtorat ar fi aplicat a se învoi la această.

Atâta e fapt, că Turcia trage de mîrte și datorința puterilor e, să vegheze, ca această în delirul seu tremurătoriu, să nu facă stricăciune vecinilor sei ca bolnavul atacat de friguri și inconșciut de ceea-ce face.

Din parlamentul magiar.

Sedința dela 8 Februarie 1897 n.

În ședința aceasta s'a început desbaterea asupra bugetului comercial.

Referent Pulszky Agoston.

Asemenea forma obiect de generală atențiune o *Vanilie* înflorită, care rivaliza în frumusețe și farmece cu o mai tinerică și grăsulie *Mărgăreță* de lângă ea.

Pe lângă aceste încă multime de mieriore (*Vergissmeinnicht.*), viorele, clopoței, ghiocei, gura-leului, lacrimiore, ofleandri, talpagăseci, trifoiu etc. etc. contribuiau la delectarea ochilor privitori și la răspîndirea parfumului Zefir, ce umplea întreaga grădină.

Chiar și o plantă exotică am observat, care deși răsădită din alt loc în grădina românească, se afla aici bine; se vede că îi priesce pământul și sucii românesc, căci întreaga cu înălțimea și statul toate florile din grădină.

Acosta arunca umbra sa asupra unui tufiș de *mac* cu florile călute, care privea somnuros spre o drăgălașă *viore* din același strat și spre o frumousă *cicore* din marginea lui.

Spre a completa și întregi frumosul tablou al româneștii grădini, fie-mi permis a nu tănuî, că am văzut mai spre locul de intrare și câte un *scaun* și câte o *urzică*, fără de care altcum nici o grădină nu poate fi. Se vede, că grădinarii arangerii n'au plivit destul de bine toate buruienile, ori n'au ales cu destulă băgare de seamă sămînța familiilor de flori procurate.

Înainte de a se trece la ordinea zilei, acesta prezintă un raport despre deficitul expozițiunii millenare.

Nici că s'ar fi putut prezenta din partea dlui Pulszky un raport mai potrivit pentru parlamentul nostru.

Discuțiunea o a deschis noul mameluc *Ferlicska* preamărind guvernul.

Urmăză *Kossuth Ferencz* arătând, că produsele indigene fiind aprôpe eschise de pe piețele străinătății, Austria le exploatează în favorul ei spre dauna noastră: nu primesce poziția.

Guvernamentalul *Szemere Attila* vrea a arăta lui *Kossuth* greșela opozițiunii, pe care stă, dîcînd, că nu acesta ar fi cauza de cadinței micii noastre industrii. Causa de cadinței ei e, că nu se concentrează în reuniuni, înființînd și depozite de produse brute.

Horánszky Nándor vorbește despre cestiunea din Fiume. Precum se scie postul de guvernator din Fiume de present nu este îndeplinit și guvernul vrea să introducă anumite legi din Ungaria pentru administrațiune. Dar Fiume se bucură de ore-care autonomie. Acum întrăbă H. pe guvern, ce scop a avut tocmai în timpul acesta de provisorat misiunea lui *Dárday* acolo? Lipsă de tact din partea guvernului. Lucru ușor de priceput. Fiumanii neavînd guvernator definitiv și guvernul vrînd a introduce legi nouă acolo, își tem autonomia și vor face dificultăți întru desvoltarea și stringerea relațiunilor lor față de Ungaria. — Cere explicări dela guvern.

Sedința dela 9 Februarie n. 1897.

În ședința această înainte de a se trece la ordinea zilei, *Neményi* depune proiectul de lege privitoriu la reformarea legii de loterie.

Trecîndu-se la ordinea zilei, deputatul *Konkoly* vorbește multe verzi uscate despre căile ferate și despre navigațiunea magiară, dîcînd, că năile magiare îndată ce trec pe teritoriu străin, sunt silite a-și retrage stégurile magiare și a arbora pe cel comun.

Fală gôlă, straiță ușoră.

Al doilea orator a fost ministrul președinte *Br. Bánffy*, care răspunde lui *Horánszky* în cestiunea fumană, dîcînd, că postul de guvernator pentru aceea nu e îndeplinit încă, fiind-că până acum n'a găsit personă, care să de orașului o desvoltare în spirit magiar. Misiunea lui *Dárday* a fost pregătirea terenului pentru introducerea legii privitoare la judecătoria administrativă. Guvernul mai dorește acolo încă introducerea poliției de stat.

Cote gôle, numai fie magiare.

Contele *Batthyány Tivadar* (dep. Fiumei) ia în apărare patriotismul Fiumanilor, dîcînd, că acestia toți, prin urmare și autonomiștii, sunt aderenți ai partidului liberal din parlament

O fi.

Tisza István polemizează cu *Kossuth* în cauza socialismului dela noi. Recunoșce și el, că mașinăriile și capitalismul au lipsit pe mulți muncitori de lucru, dar cauza decăderii

materile a acestora nu acesta este, ci împrejurarea, că muncitorii nu sunt organizați în reuniuni pentru regularea sorții lor. Termină angajându-i în serviciul patriotismului Tot cântec vechiu.

Sedința dela 10 Februarie 1897 n.

Desbaterea se învîrte tot în jurul poziției despre comerț.

La reproșurile opoziției, guvernul răspunde, că el sprijinesce industria și pe muncitori din toate puterile.

Deputatul *Sturman* interpellând pe guvern în cauza „jutei“ infecte, ministrul *Percezel* răspunde, că acesta adusă din Bombay, n'a trecut prin locuri unde bătue ciurma, deci n'avem temere de importarea ciurmei prin acest articol comercial.

Sedința dela 11 Februarie 1897 n.

Berzeviczy cere, că favorul călătoriei pe căile ferate să fie estins și la oficialii administrativi cari se ocupă cu afaceri școlare.

Ministrul *Br. Daniel* răspunde, că nu se poate, de orece și favorurile acordate până acum sunt prea extinse.

Kossuth cere vinderea fabricii de mașini pentru căile ferate de stat și din prețul ei să se înființeze un alt ram de industrie.

Ministrul *Br. Daniel* răspunde și la această că nu se poate.

Sedința dela 12 Februarie 1897 stl n.

În ședința această s'a terminat desbaterea asupra bugetului ministrului de comerț.

O viua discuție s'a încins în ședința această la poziția drumurilor de țără pe șesurile Ungariei.

Altă discuție mai importantă s'a încins la votarea sumei de 500,000 fl. pentru acoperirea deficitului millenar. Suma s'a votat; deci corôna milleniului este deficitul.

Adevărat:

„Țăra plînge și plătesce“.

Polonyi ceruse ședință secretă, pentru a discuta asupra cestiunii cretane și asupra ținutei monarhiei în fața acestei cestiuni. El cere ședință secretă ca guvernul să se potă explica fără reserve.

Ministrul-președinte *Br. Bánffy* a promis și ședința s'a început, dar îndată după deschidere a ședinței *Br. Bánffy* a declarat, că nu e de lipsă să se țină ședință secretă. El numai a recunoscut necesitatea acestei ședințe, dar n'a promis ținerea ei.

Din cauza această s'a încins o mică certă în familie și ședința s'a terminat fără nici o ispravă.

Se vede, că *Br. Bánffy* n'a fost în stare să dea un răspuns favorabil pentru guvern și astfel prin acest șiretlic a scăpat de încercătura în care ajunsese luându-l gura pe dinainte.

Tactică *bánffy*ană.

Sedința dela 13 Februarie 1897 n.

Cel mai important eveniment al ședinței a fost răspunsul ministrului-președinte *Br. Bánffy* la interpelețiunea lui *Kossuth* privitoare tot la cestiunea cretană.

„De atîta voluptate

„Fetelor le sare peptul.

(Ilie Ighel.)

După horă se încep dansurile rotunde și se continuă cu cele de salon etc. Odată jocul început, sala prezintă cele mai caleidoscopice variațiuni.

Eu mi-am luat inima în dinți până la I. Quadrill. M'am reținut dela joc, mai ales, că n'am fost destul de precaut a nu descoperi propusul meu, amintit la începutul acestor rînduri și altora. Voiam să le dovedesc acestora statornicia mea; ba cu zile mai înainte mă credeam și eu însumi cuprins de un fel de aureolă scutitoare, de care nu voi suferi să se apropie nici cea mai frumoasă ființă; dar acum vedînd dansul, tinerii, splendorea și auzînd larma dulcilor cuvinte, era imposibil să mai rezist.

Silit deci de forța împrejurărilor pline de ispite, m'am aruncat și eu în vârtejul atrăgător și cuprins de un național fatalism m'am mîngăiat, că nu poate avea călcarea propusului meu alte urmări rele, decât se va întempla și cu mine.

„Cum e scris, cum e merit,
„Cînd e timpul de iubit.

(Alexandri.)

(Va urma.)

„De flăcăii și juno fete
„Cu păr negru cu alb sin.

(Bolintineanu)

„Sar flăcăii, bat pămîntul
„Cînd cu stîngu, cînd cu dreptul.

Ministrul-președinte declară simplu, că nu e orientat de loc în această afacere diplomatică externă, și condamnă trimiterea flotei grecesci la Creta fără consensul puterilor prin ceea-ce Turcia va afla pretext motivat de a nu introduce reformele puse în vedere.

La sfîrșitul ședinței *Lepsényi* interpeleză pe ministrul de interne în cauza unor abuzuri concrete privitoare la terminul încheerii căsătoriei civile după expirarea publicațiunii aceleia. Matriculanții amănă încheierea căsătoriei după bunul lor plac și nu vreau să o încheie atunci cînd vin partidele după-ce a expirat terminul publicării. Pentru delaturarea acestor abuzuri, cere statorirea terminului pentru încheierea căsătoriei; se înțelege după expirarea terminului de publicare; ér în cazul cînd matriculanții nu ar observa acest termin, din ori-ce cauză, preotul să fie îndreptățit a sêvărși cununia bisericească și înainte de încheierea căsătoriei civile, urmînd această ulterior.

Răspunsul va urma la timpul seu.

Din parochii.

Din numeroasele corespondențe, ce ne-au sosit până ađi, publicăm din cele mai meritorie următoarele extrase:

„În Dumineca din 19/31 Ianuarie a. c. s'a întrunit *sinodul parochial electoral din Sighișoara* pentru alegerea de membrii mireni la *sinodul protopresbiterial* pe noul period de 3 ani. După efptuirea tuturor formelor prescise de legea noastră bisericească, *presidiul* acestui *sinod electoral*, *părintele protopresbiter Dumitru Moldovan*, pune la ordinea zilei obiectul sus amintit. Și la dorința *sinodului* de a realege pe cei 3 bărbați inteligenți fosti membrii în periodul trecut, anume: *Ioan Șandru* senator magistratual, *Teodor Mossora* ofiț. la jud. cercuală și *Ioan Muntean* director școlar, toți din loc, — nefiind de față la acest *sinod* din cei amintiți 2, anume *I. Ș.* și *T. M.*, vine *părintele protopresbiter D. Moldovan* și ca președinte al *sinodului protopresbiterial* abate pe alegătorii dela dorința lor, cu aceea „că respectivii domnii nu cercetăză ședințele *sinodului protopresbiterial*, prin urmare înzadar să mai realege, și *D. Sa* recomandă spre a fi aleși în locul acestor doi inteligenți — dintre cari unul jurist, — pe *Nicolae Manta* și *Mihail Moldovan* epitropi, plugari, ceea ce s'a și întemplat. — Cine va fi cetit însă în acest organ cam prin *Postul Crăciunului* vreo-cîteva corespondențe referitoare la *sinodul protopresbiterial* al *tracului Sighișoara* din a. tr., cred că mi va aproba constatarea, că *părintele protopresbiter D. Moldovan* cu neadevăr în sînta biserică a abătut pe popor dela dorința sa; — și ușor poate cunoșce ori și care dintre on. cetitori și motivul pentru care *D. Sa* a stăruit la delaturarea membrului *I. Șandru*. Corespondențele acele sunt o dovadă eclatantă, că *DI. I. Șandru* a luat parte la ședințe, și nu numai atunci, dar și de altădată. — Cine va mai arăta lumii meritele necăstigate și laudele nemeritate ale *părintelui protopresbiter D. Moldovan* ?!

Vadă deci *On. public cetitoriu* și cu deosebite preoțimea și învățătorimea noastră, cum unele organe pre cari se razimă înaintarea noastră bisericească și școlară, lucrînd întru nerealizarea scopurilor lor personale abuzăză de oficiul ce'l pîrtă și toate, toate pe contul bisericeii și școlei și în fine a mult cercatului nostru popor credincios. — *Perirea ta, din tine Israile* !

„Duminecă la 19 Ianuarie a. c. după sêvîrșirea utreniei s'a ținut *Sinod parochial în comuna Binținți*.

La ordinea de đi au fost puse alegerea de membrii în comitetul și epitropia parochială pe un nou period de 3 ani, apoi verificarea listei membrilor sinodali pe anul curent.

Membrul *Dumitru Vlaicu* a formulat singur o propunere în meritul obiectului, care preotul președinte, *Ioan Botean*, n'a voit să o pună la vot fiind-că în listă figura și învățătorul *Ioan Dan*, „glăsuind, că învățătorul n'are drept a fi nici alegător și nici ales, dacă nu s'a cerut slobozenie dela „autoritățile supreme“. Tot așa a voit numitul paroch să eschidă pe același învățător și din scaunul școlar și încă cu ajutorul inspectorului de școle, dar' nu 'i-a succés.

Regretăm, că corespondentul nu ne arată cum s'au sfârșit ambele afaceri.

*

„Duminecă în 26 Ianuarie v. s'a ținut în Brad *sinodul parochial ordinariu*, și apoi *cel extra-ordinariu electoral*.

După celebrarea santei liturghii părințele ppresbiter și paroch local Vasile Damiian deschide ședința sinodului premergând formalitățile legali.

Se constituie biroul. Se verifică lista membrilor sinodului parochial pro anul 1897 inducându-se câți va membrii noi. Numărul membrilor se ridică la suma însemnată de 488. Sinodul era bine reprezentat. Inteligența totă, ceea-ce nu se prea întâmplă des. Măiestrii erau mai puțini — plugari destui — față de alte sinode. Un progres deci în ce privește interesul față de afacerile sinodului. Urmază apoi raportul presidial despre starea parochiei. În primul loc presidiul prin cuvinte alese dă expresiune asupra evenimentului epocal în anele acestei parochii precum și a tractului Zarand — din incidentul venirii și a petrecerii Exceleției Sale — Inalt Preasfântului Arch și Metr. Miron Romanul — în părțile Zarandului — în zilele de 7, 8 și 9 Septembrie v. 1896, spre a îndeplini sântirea bisericeii monumentele din Cebea.

Descopere apoi, că prea bunul Archipastoriu a fost deplin mulțumit cu ajustamentul bisericeii, precum și cu fișcă primire c i-s'a făcut.

Acest punct a raportului a fost luat spre plăcută știință. Datele statistice despre starea parochiei, apoi despre averea bisericeii pro 1897, carea deși a avut spese enorme cu repararea bisericeii — totuși au crescut — se i-au spre știință.

Se pun apoi sub discuțiune socotele bisericeii pro 1896 în legătură cu raportul comitetului, cari fiind în ordine se aprobă și se dă absolutoriu comitetului și epitropiei. Pertractarea bugdetului pro 1897 a produs o vie discuțiune. Anume în budget s'a luat la intrate cât și la eșite suma de 4051 fl. 28 cruceri, necesară pentru edificarea a lor 2 sale de învățământ la școala poporală. Vorbă e, că biserica nu dispune de paralele — în numerarii — precum se recere, și astfel comitetul și un sinod extra-ordinariu a reflectat și la două ajutoare din „Fundatiunea Șaguna,” și „Fondul eparchial” în sumă de 1000 fl. v. a.

Profesorul Dr. O. cere să se cetască și propunerea comitetului referitoare la edificarea școlei, carea merge într'acolo ca edificarea să se începă numai dacă va fi posibil.

Propunerea nu se cuprindea în raportul comitetului, ce premersese. Membrul C. C. deși membru în comitet declară, că acesta nu și-a făcut datoria necerându-se adecă cele două ajutoare în suma de 1000 fl. ce s'a fost decis să se ceră, era membrul Vas. B. în urma celor auzite e de părere să nu se primască bugdetul de basă a desbaterii. Epitropul I. G. propune acceptarea bugdetului — în cauza edificării — fiind-că numai pe basa lui se pot cere ajutoarele memorate — arătându-se la locul competent cât putem noi spesa din averea bisericeii și de cât mai avem lipsă neîncungiată. După ce mai vorbește, și presidiul bugdetul se primesce având a se cere cât mai urgent ajutorul sperat. Față de interesele restante, precum și 10% din capital se decide, a se încassa cu totă rigorea în decursul anului 1897.

În urmă apoi, se purcede la alegerea membrilor comitetului și ai epitropiei. Se alege unanim vechia epitropie; era în comitet întră trei membrii noi, — precum și suplenți. Comitetul constă din 20 membri.

Sinodul se preface apoi ca sinod electoral, rămânând biroul tot acela pentru alegerea alor 2 membri la sinodul ppresbiteral. Sunt 2 propuneri, una pentru Dr. Opriș și Nic. Olădău, alta pentru catichet. învăț. Ioan German și I. Anghel învăț. emerit. Se alege cesti din urmă cu majoritate covârșitoare,

*

Sinodul parochial din Poiana-Serată, (tractul Treiscaunelor), ținut la 26 Ianuarie a. c., altcum binișor cercetat de evlavioșii sei membri, a fost presidiat de tinărul paroch — dl Ioan G. Oltean; notarul și bărbății de încredere s'au ales după prescrierile Statutului organic. În cuvântul seu de deschidere presidiul face o reprivire asupra anului trecut, ceea-ce din cauza unui greu și îndelungat morb n'a putut face la timpul seu, constatând însemnat progres în toate direcțiunile.

Îndeosebi averea bisericeii a progresat în urma maritimălor donațiuni ale mai multor creștini evlavioși, între cari cele mai însemnate sunt ale domnilor Ioan R. Stănese, epitrop bisericesc în Brețcu și Ioan Cioban s. din loc, cari au pus basă la 2 fundațiuni bisericesci de câte 100 fl. Școala a luat o înfățișare mai modernă, mai corespunzătoare cerințelor legii prin introducerea unui nou sistem de bănci și a mai multor mobile și recuise de școală înpedeplin corespunzătoare și două săli de învățământ.

Ascultate toate acestea cu multă plăcere, s'a trecut la desbaterile diferitelor puncte ce erau la ordinei zilei: S'a stabilit fără nici o dificultate lista membrilor sinodali pe anul acesta; tot asemenea s'a ascultat raportul amănunțit al epitropiei parochiale pe anul trecut, dându-se absolutoriu comitetului și s'a votat o repartitiune de 50 cr. de ficare membru al Sinodului pentru acoperirea speselor ce au a să face cu îngrădirea cimiterului, ca astfel să se ecilibreze bugdetul pe anul curent.

Terminată partea administrativă a agendelor Sinodali, s'a purces la alegeri. Cei mai probați, mai binemeritați și devotați parochieni s'au ales cu aclamațiune în noul comitet parochial, conform dorinței anticipate de presidiu; er' averea bisericeii s'a pus de nou în mâinile sigure ale dlor George Popovici, actualul primar comunal și vechiu luptător pentru cauzele noastre naționale bisericesci din loc și Costache C. Demian, însemnatul neguțetor și înflăcăratul român. În fine, după-ce dl învățator David Pop a fost aclamat de membru pentru Sinodul protopresbiteral, presidiul mulțumesc membrilor sinodali pentru viul interes dovedit față de agendele sinodale, imploră ajutorul lui D-șeu asupra activității noulor organe ce s'au ales și după un puternic „ș trăiescă” la adresa acestora, declară sinodul parochial de închis.

*

Alegerea membrilor din cler ai *sinodului protopresbiteral din tractul Avrighului* s'a făcut în zilele de curând trecute, alegându-se ca membri la propunerea părintelui C. Prie, cu aclamațiune: Nicolau Borzea, Nicolau Cucu, Pavel Monea, Victor Vulcan, Ioan Crăciun, Ioan Lupea, Constantin Prie, Vasiliu Maxim, Ioan Mateiu, Toma Dragomir, Toma Doican și Ioan Mandeal. Terminându-se alegerea, s'a luat un prânț comun, cu care ocaziune cei prezenți au adresat Ex. Sale I. P. S. D. Archiepiscop și Metropolit al nostru Miron Romanul următoarea telegramă:

„Preoțimea tractului Avrigh întruimă astăzi în colegiu, trimite devotamentul și venerațiunea sa pentru a implora dela D-șeu zile fericite spre a fi toldăuna la locul, care a-ți stat spre fericirea bisericeii și națiunei.” Cândea, protopop, Borzea, Monea, Prie, Mandeal, Maxim, Mateiu, Vulcan, Lupea, Doican, Cucu, Dragomir, Crăciun, Solomon, Bărglăzan.

*

Donațiuni. Filip Părău, locuitor în comuna Moșna, protopresbiteratul Mediașului, a donat bisericeii noastre din numita comună 2 parcele de pământ cu destinațiunea, ca venitul lor să se folosească pentru îmbunătățirea dotațiunii parochiale. Raveca Roff născută Presecan, locuitoare în Petroșani, a donat bisericeii noastre din Zlatna-Vultori realitățile ei de acolo (5 parcele) tot în scopul indicat mai sus.

Fie ca aceste creștinesci fapte să servescă ca exemple de laudabilă imitare; er' Dumneșeu să le răsplătescă îndecit jertfele aduse pe altariul nămului și al bisericeii.

*

Alegeri. La școala noastră din Orăștie s'a sistemizat al IV-lea post de învățator cu un salariu de 460 fl. anual. Postul se va întregi cu începutul anului școlar proxim. Laudă celor ce stau în fruntea acestei parochii și se interesează de progresul cauzelor comune.

*

Domnul Constantin Costiș este ales și întărit învățător definitiv la școala noastră din comuna Muncel, er' domnul Nicolau Man la școala din comuna Negri-lești, ambele în ppresbiteratul Dejului.

Repriviri și rectificări.

(Urmare.)

În legătură apoi cu această rolă de „executor protopopesc” al clerului „subaltern” în afacerea scoterii și executării competențelor

protopopesci pentru ședulele naibei din cestiune, clerul „rural subaltern” a mai tras scurta în Sinodul archidiececan trecut reducându-se numărul delegaților reprezentanți aleși ai clerului subaltern rural din ficare protopopiat dela câte doi, — cum erăși fū datina vechie, practisată în atâte toate Sinode și consânțită în lege, — la câte unu. Așa majoritatea precumpănitore, ba absolută a clerului subaltern rural, carea, repeșesc, portă greutatea și rēutatea zilei în via Domnului, e majorisată de minoritatea disparentă, de viriliști, adecă: de domnii Capitulariști și protopopi.

Și mă cuprinde o mirare stranie, cum s'a putut, ca nici un delegat reprezentant ales al clerului n'a reclamat în fața Sinodului trecut pentru revindicarea atât a rolei degradătoare de cler ca executor protopopesc, cât și pentru revindicarea în juriei căsunate clerului cu reducerea delegaților reprezentanți aleși ai clerului subaltern dela câte doi la unul!

Delegații aleși, reduși, nereclamând își deteră testimoniu de paupertate spirituală: Ticălos Măria Ta!

În atare cas umilitoriu și seurtătoriu de dreptul clerului subaltern degradat și redus, mai bine să nu fi primit seu să fi abqis din capul locului de onorea nemeritată ca delegați aleși, decât să se facă complici la injurie.

Însă pe cine reprezintă sinodele noastre?

Constatând, că memrii Sinodelor diecesane sunt domnii Capitulariști, protopopi și purtătorii oficiilor protopopesci ca viriliști nealeși cu vot viril, apoi câte un reprezentant al institutelor de învățământ din Baj și câte un reprezentant ales al clerului rural din ficare protopopiat, înloc de doi, cum era datina: urmază de sine, că *Sinodele diecesane reprezintă numai clerul, seu clerul se reprezintă pe sine.*

O adevărată aristocrație clericală în miniatură.

De poporul credincios nici vorbă nu pōte fi.

Oile fac turma, oile cuvântătoare, poporul credincios face biserica!

Clerul sunt numai păstoriile sufletești, servitorii poporului în cele spirituale, — nealeși de popor, ci împuși și octroați de Episcopi în atare calitate.

Er' cel metropolitan seu provincial, conștând numai din Metropolitul, conchemătorul și președintele ataror sinode, neavând dreptul de a întări decisiunile luate și statorite, ce e o anomalie și contradicere în sine, ci Papa, și din Episcopi sufragani, Prepoșiți capitulari în persoană, capitulul metropolitan prin câte doi delegați aleși din sinul seu, er' cele diecesane prin câte unul, apoi din Vicarii foranei episcopesci și Prepoșiți mănăstirilor, toți viriliști în persoană: nici atât, ei prezentă și se reprezintă numai pe sino! O adevărată oligarchie clericală (tot în miniatură) monarhică!

Și apoi atari sinode să dispună de poporul credincios — care face biserica — nerepresentat? *De nobis sine nobis?*

Adecă, poporul credincios figurază numai ca turmă mută, bună de tuns și de muls. Un adevărat anachronism acesta!

Biserica unită are o sumă frumoasă de inteligență laică, respectabilă, și lășiitatea ei e cauza, că nu și-a și nu-și reclamă drepturile competente avute dela urzirea bisericeii în afacerile bisericesci!

Ne plângem, că străinii tind a ne răpi armele de legitima apărare în lupta pentru existența națională, când de altă parte chiar biserica, ca o mamă vitră, tractează pe fii ei despoind-i de drepturi avute ab antiquo.

Și apoi cine să apere biserica română unită în patru puncte dogmatico*), adause însă acuma până la un atribut dumnezeesc (Infalibilitatea)?

Și cine și ce împedecă biserica unită română, ca ținându-se de litera mōrtă, care ucide, să stea locului în nemișcare („Voi ce stați în nemișcare!” Alexandri.) și nu tinde în direcțiunea de a se avēta și ridica unde s'a avētat Biserica suroră neunită română prin un genial archiereu al seu, al cărui umbră mărăță pausază în pace!

*) Nici în acestea din voie liberă ori din convingere și cu scirea. Red.

Adaug dorința, căreia nu mă genez a- da expresiune vie pe calea acēsta.

Când actualul Metropolit al nostru unit, D-șeu sē-l țină, ar tinde în direcțiunea așteptată pe urma celui genial Archiereu neunit (Șaguna), ar binemerita de biserica unită și ar fi al doilea restauratoriu al Unirei!

(Va urma.)

Noutăți.

Afacerea de onore a lui Lueger.

Intr'una din ședințele mai recente ale consiliului comunal din Viena, vice-primarul Lueger a făcut unele descoperiri referitoare la Tomaneck, senator comunal, prin cari acesta în calitate de oficer în rezervă s'a simțit ofensat. De aceea a trimis la Lueger în Sâmbăta trecută doi oficeri pentru a-i cere satisfacție. Lueger însă le a denegat orice satisfacție pe cale cavalerescă. Casul acesta e viu comentat în Viena.

* * *

Cas de mōrte.

În noptea de 31 Ianuarie v. a. c. a repausat Iustina, soția învățătorului George Tanasescu din Tohanul nou, lăsând în urma sa 5 orfani mititei. În mormântarea se face ađi. În veci amintirea ei!

* * *

Înștiințare. (Mașini de sēmēnat.)

Ves-tim prin acēsta pe economii români din comunele ținătoare de comitatul Sibiiu, în cari până acum nu se folosește mașina de sēmēnat, că comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului” este aplicat a da în mod gratuit spre folosire în primăveră mașina de sēmēnat, ce a fost proprietatea economiei de instrucțiune din Reșinari, acum desființată.

Cei ce doresc să folosească acēsta mașină, să se adreseze spre acest scop către subscrisul comitet până cel mult la 10 Martiu n. a. c.

Mașina se i-a în primire din Sibiiu și are să fie transportată la fața locului și îndērēt pe cheltuiala proprietarului, care o cere și care va avea să garanteze pentru înapoierea mașinei în tēmpul hotărīt de comitet, în stare bună. În cerere să se arete și tēmpul, de când și până când voiesce s'o folosească.

Dacă în comuna, în care se va duce mașina, nu se află om priceput la cărmuirea mașinei, comitetul își rezervă a angagia de aici un om priceput pe spesele celui ce o cere.

Ar fi de dorit, ca fruntașii din comunele interesate să iae înțelegere în acēsta afacere și cererile să se facă într'una pentru mai mulți proprietari.

Sibiiu, 18 Februarie 1897 n.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu”.

Dem. Comșa,
presid.

Victor Tordășian.
secretar.

* * *

Tragedia unei mirese.

Locuitorii comunei Csány din comitatul Abauy sunt adânc consternați. Fata inspectorului de mori Gizella, care nu de mult s'a logodit cu un oficial comitatens a eșit în cimitir și pe mormântul scumpei sale mame și-a luat viața prin un glonț de revolver.

* * *

Lumea cerșitorilor din Strigoni.

Primatele Vaszary absentase mai mult tēmp din reședința sa din Strigoni, și astfel sērării de acolo nu s'au bucurat multă vreme de darurile marimosului prelat. Reîntorcându-se acasă, îndată a dispus distribuirea obicinuită de bani între sēraci. S'au și adunat o mulțime de cerșitori cu femei și copii cu tot între cari cei mai mulți au fost cerșitori de profesiune, leneși, bețivi ba chiar și omeni cu stare și avere și alți prăpădiți cu cari să nu te întēlnești nōptea pe cale. Banii s'au împărțit (circa 600 corōne.) Și ce să veđi? Numai decât s'au împlut toate crășmele și alte localuri ascunse demoralisătoare. Aducându-i-se acēsta la cunoștința prelatului, acesta a fost făcut atent, ca și de altădată, la acēstă împrejurare tristă, dar în blāndeța sa a đis, că: „mai bine să capete milostenie o sută de nevrednici, decât să fie lipsit de acēsta și numai unul dintre cei vrednici”.

N'ar strica, ca poliția să țină evidență asupra celor ce cerșesc.

Cronică din Zarand.

Zarand, in Ianuarie 1897.

Reuniunea învățătorilor rom. gr.-or. din districtul Zarand și a ținut — după o adâncă letargie de 2 ani — adunarea generală în Brad la 29 și 30 Decembrie v. 1896.

Ședința I., 29 Decembrie a. m.

După chemarea Duchului sânt, membrii participanți ai reuniunii se adunară în sala școlii române unde, președintele părintele ppresb. tractual, V. Damian, deschide adunarea.

Se constată a fi prezenți din 80 membrii ordinari, numai 17, între cari unul din tractul Geoajului I., țăra restul din Zarand. Se stăviresce programa acceptându-se cea publicată în ziare prin președinte. Urmază apoi raportul comitetului — mai bine ținut al prezidiului — despre afacerile reuniunii, carele a făcut e impresiune durerășă asupra celor prezenți. Anume în raport ni se spune, că o mare parte a membrilor sunt indolenți, că vin nepregătiți la ținerea de prelegeri, că nu au intrat rapoarte dela despărțimintele reuniunii și cum că epitropiile nu plătesc diurne la conferențe; ba că organismul reuniunii — statutele — nu ar corespunde și de aci stagnarea în reuniune. Țăra esența raportului. Vorba e, că: hărta multe suferă. Se mai prezintă unele hărți de ale inspectoratului regiu de școle din ținutul Hunedorei, prin cari cere statutele reuniunii, precum și raport despre decursul adunării. Se aleg apoi comisiuni pentru studierea raportului și censurarea rațiociniului.

Ședința II-a, 29 Decembrie p. m.

Prezenți 16 membrii. Se verifică protocolul ședinței I.

Se pune la discuție: „Cari temeuri sunt normative la premiarea elevilor cu ocaziunea examenului de veră.” După câte-va generalități ale prezidiului, membrii sunt cercetați a-și da părerile.

Ne luând nime cuvântul, se înșinuă învățătorul I. German și spune, că astfel după-cum e formulată tema și după-cum s'a publicat în programa adunării în ziare, nu mai încapă discuție: dacă e de recomandat premiarea ori nu. În temă sunt ore-cum recercați a afla motive pentru premiere. Dinsul în scurt trebuie să constate, că: pedagogii germani de valoare au recomandat premiarea; cu toate aceste marea mulțime a pedagogilor nu de mai puțină valoare, astăzi, „din punct de vedere pedagogic nu recomandă premiarea”. La această părere alăturându-se și dinsul, nu ar putea să aducă pentru premiere, decât unele motive mai mult justificative; deorece e fapt, că la noi premiarea în școlile populare la examene e introdusă, și încă în unele locuri în mod abusiv.

Atari motive ar fi: a) Incurajarea elevilor și pe venitor la învățătură precum și pentru aducerea aminte de actul premierei b) Premiile pot să servescă de mijloc spre a progresa elevii, și a-și înmulți cunoștințele câștigate în școală. c) Prin premiere, legătura între părinți și școală, devine mai intimă.

Aceste motive justificative pot să aibă valoare când premiile se fac în cărți și alte lucruri folositoare și acomodare.

Eschise cu totul ar trebui să fie premiile în bani, bombone și alte lucruri, cari momentan le usăză elevii. A premia clasa întrăgă — și pe cei cari nu merită — e cel mai mare abuz de premiere, și devine ridiculos. Premiarea să se facă prin autoritatea școlară, și nici de cât să nu se accepte premiile, ce unii părinți ni le pun la dispoziție pentru copii lor. De altcum vorbitorul amintește, că cestiunea premierei s'a discutat în conferința învățătorilor din districtul Sibiu în mod foarte temeinic. Reasumatul discuției s'a publicat și în „Telegraful Român”. Prezidiul declară, că nu are cunoștință de acesta. (Nu ar strica mai mult interes față de cestiunile publicate în organul nostru bisericesc-scolar.) Prezidiul mai făcând o reasumare a celor expuse, declară discuțiunea de închisă.

Se pune la ordine constituirea reuniunii pe o nouă perioadă de trei ani. Se aleg Vasile Damian președinte, I. German vice-președinte, G. Iula și Al. Vlad secretari, R. Zurca cassariu, L. Lazar bibliotecari, precum și 4 membri în comitet.

Voi rețacea de astădată — modul cum a pus la cale votările prezidiului — amin-tind numai, că majoritatea învățătorilor a dat dovești de o frumoasă inepedență, alegându-și oficialii, după cum dășii au voit, țăra nu după comandă.

Ședința a III-a, Luni, 30 Decembrie.

Prezenți 17 inși. Nefind gata protocolul ședinței trezute, se mână verificarea.

La ordine prelegerea: „Pertractarea lui „q” cu son muiat de G. Iula învățător în Brad.” Cu unele observări neînsemnate, prelegerea se declară de reușită. Tot astfel prelegerea învățătorului I. Safta, din limba maghiară: „Adiectivul ca predicat”. Ultima prelegere a fost a Dșorei înveț. Maria Cristea: „Multiplacțiunea cu multiplicator de 2 cifre”. Prelegerea s'a declarat de „deplin reușită.”

La ordine raportul comisiunii exmise spre a-și da părerea față de raportul (prezidiul) al comitetului. Raportul preste tot propune să se iae spre știință raportul comitetului, țăra față de hărțile inspectoratului să se întrevină la Ven. Cons. Membrul extra-ordinariu C. Costin e de părerea, că necercetarea adunării, spunându-se, că membrii sunt indolenți etc. Prezidiul îl întrerupe spunând, că în raport se vorbește numai despre o parte din oficialii, membrii, cum-că nu-și fac datoria etc. Voritorul I. G. continuă dicend: reuniunea noastră până la 1894 în îndăuna a figurat între cele, cari și-au împlinit cu sântenie dotorințele, luându-se acesta spre plăcută știință din partea Ven. Cons. Dacă au fost membrii, cari nu au venit cu prelegerile, ce avu să țină, bine pregătiți — ei și-au primit judecata în protocolul ședinței — fiind numiți cu numele și arătați la Consistoriu. Cine e de vină, că nu au intrat rapoarte dela despărțiminte — dacă comitetul central nu le-a pregătit conform statutelor materialul de pertractat? Cine pörta vina, că învățătorii nu capătă diurne din cassele bisericilor? Că în cesti trei ani din urmă adunările au fost foarte slab cercetate, cauza e, că adunările s'au convocat — în timp foarte nepotrivit — în dritul iernei. Cum poți pretinde dela un învățătoriu, să plece în cap de țăra din colo de Secăremb, ca să vină la adunare în Brad și încă fără nici un diurn.

Să le facem învățătorilor posibilă venirea la adunări și numai după aceea să-i judecăm. Deorece se pöte dovedi cu protöcolele adunărilor generale, că fiind vëra convocați membrii totdeuna s'au prezentat în număr mai însemnat. Să se caute cauza răului și numai după aceea să se facă imputări membrilor. Dacă vre-un oficial nu a corespuns, de ce nu s'a arătat cu numele?

Vorbitorul consieu, că și-a făcut datorința, precum și mulți învățători dintre cei prezenți — respinge dela sine și umbra de învinuire, că ar fi fost indiferenți față de reuniune.

S'a luat angajamentul, că pe venitor adunarea se va țină în feriile de vëra, conform statutelor reuniunii.

La ordine raportul asupra rațiociniului reuniunii. Restanțele membrilor sunt colosali. Dela un despărțiment, al Secărembului, n'a intrat nici un raport. Raportul comisiunii se ia spre știință. S'a primit propunerea comisiunii: de a se încassa restanțele dela membrii și încă ceva:

„Să se premieze cu țece floreni cea mai bună lucrare asupra temei: Cari temeuri sunt normative la premiarea elevilor cu ocaziunea examenelor de veră”? Membrul I. G. combate propunerea de a se mai da un premiu asupra unei lucrări, cares'a desbătut de astădată în adunare, și pe lângă aceea s'a mai discutat și publice în „Telegraful Român”. Prezidiul însă insistă. Și astfel tema cësta va mai veni pe tapet și în o altă adunare, când vom înblăti-o de nou, dar' atunci cu considerare la darea premiului. Numai de n'ar fi merit premiul înainte cui să se dee.

Nefind alte obiecte, prezidiul mulțumind membrilor prezenți declară adunarea de închisă. Membrul I. G. mulțumesc prezidiului pentru ostenelă și promite în numele oficialilor aleși, că își vor face datorința, dacă i-se va face posibilă conclucarea pacnică — atât de mult dorită. La revedere.

Corespondentul.

Nr. 864/896.

[8] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea parochiei de clasa a III Fărău, în protopresbiteratul Tërnavei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima aparință în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post dau suma minimală la an de 435 fl. v. a.

Informațiuni mai de apröpe, se pot lua dela oficiul protopresbiterat și comitetul parochial.

Concurenții au a-și așterne petițiunile instruite conform legilor din vögöre, în termenul deschis, subsemnatului oficiu protopresbiterat (u. p. Kü-küllövár).

Cetatea de baltă, 28 Decembrie 1896.

Oficiul protopresbiterat al tractului Tërnavei în conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Nicolae Todoran,
protopop.

Nr. 385/1896.

2—3 [13]

Concurs repetit.

Pentru ocuparea parochiei de clasa III-a Coronca, în tractul ppresbiterat al Murăș-Oșorheiului, prin acesta în înțelesul ordinațiunei Preaveneratului Consistoriu Archidiece-san Nr. 3797/896 B. se escrie concurs nou cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroch, la cari sunt socotite și venitele parochiei vecine vacante Sănbenedic cu filia Acoșfalău, ce se va administra prin parochul din Coronca, dau suma de 449 fl. 70 cr. anual.

Informațiuni detaiate despre acesta parochie se pot lua la fața locului dela dirigătoriile bisericesei din comună, ori la subsemnatul protopresbiter tractual.

Concurenții își vor trimite cererile lor concursuali, instruite în înțelesul §-lui 13 din „Stat. org.” și 17 din „Regulamentul pentru parochii” în termenul deschis la subsemnatul oficiu ppresbiterat.

In conțelegere cu comitetul parochial din Coronca și Sănbenedic.

M-Oșorheiu, 10 Ianuarie 1897.

Oficiul ppresbiterat gr. or. al M-Oșorheiului.

Nicolau Manegutiin,
ppresbiter.

„PARSIMONIA”,
institut de credit și de economii societate pe acțiuni în Bran.

Convocare.

la

Adunarea generală

a institutului de credit și economii societate pe acții „Parsimonia” în Bran, ce se va țină Joi, în 25 Februarie 1897 st. n. la 10 ore a. m. în localul institutului, la care sunt invitați toți acționarii a se prezenta în sensul §-lui 20 din statutele institutului.

Obiectele de deliberare sunt următoarele:

1. Raportul direcțiunei și al comitetului de supraveghiere.
2. Satorirea bilanțului și a împărțirii profitului.
3. Modificarea §§. 20 și 22 al statutelor.
4. Întregirea direcțiunei și a comitetului de supraveghiere.
5. Alte propuneri eventuale.

Bran, 1 Februarie 1897.

Din însărcinarea Direcțiunei:

președintele societății:

I. Cav. de Pușcariu.

[16] 1—1

Bilanț cu 31 Decembrie 1896.

Active.		fl. cr.	Pasive.		fl. cr.
Rate restante din capitalul social		13,455.—	Capital social, 600 acții a fl. 50		30,000.—
Cassa în numărariu		1,179.34	Depuneri spre fructificare		29,822.19
Cambii escomptate		48,215.20	Cambii reescomptate		1,000.—
Spese de fondare	fl. 365.96		Interese transitoare pro 1897		1,005.61
20% amortisare	73.19	292.77	Fondul de rezervă		60.—
Mobilier		428.89	Profit neîmpărțit transpus din 1895		45.52
			Profit curat		1,637.88
		63,571.20			63,571.20

Profit și perderi.

Debit.		fl. cr.	Credit.		fl. cr.
Interese pentru depuneri spre fructificare		1,101.17	Interese dela cambii escomptate		2,698.85
Spese diferite porto-postal etc.	fl. 420.01		Proviune de administrare		fl. 793.38
Remunerațiuni	485.—	905.01	Proviune la acții din a II-a emisiune		490.—
Contribuțiune:					1,283.38
a) după depuneri	fl. 60.77				
b) comunală	62.99				
c) erarială	141.22	264.98			
20% amortisarea speșelor de fondare	73.19				
Profit curat		1,637.88			
		3,982.23			3,982.23

Bran, 31 Decembrie 1896.

G. Manoiu m. p.,
v.-președinte.

G. Enescu m. p.

Axente Moșoiu m. p.

G. Babeș m. p.

II. Reit m. p.

Ioan Manoiu m. p.

Iosif Runceanu m. p.

Miron Tatoi m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și confruntându-le cu registrele principale și auxiliare ale societății, ținute în bună ordine, le-am găsit în consonanță cu aceleași și exact.

Bran, la 1 Februarie, 1897.

Nicolau Garoiu m. p.,
președinte.

Nicolau Manoiu m. p.,

Leontin Pușcariu m. p.,
vice-președinte.

Ioan Manoiu m. p.

Iosif Enescu m. p.

Redactor prov. Gavril Hango.

Editura și tipariul tipografiei archidieceșane.